

Vergaderjaar 2004–2005

29 538

Zorg en maatschappelijke ondersteuning

Nr. 16

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 11 april 2005

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport¹ bleek er bij enkele fracties behoefte te ontstaan een aantal vragen ter beantwoording voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over haar brief d.d. 15 februari 2005 inzake implementatie van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) (29 538, nr. 13). De op 15 aart 2005 toegezonden vragen zijn met de door de staatssecretaris bij brief van 11 april 2005 toegezonden antwoorden, voorzien van een inleiding, hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: van der Vlies (SGP), Kalsbeek (PvdA), Rijpstra (VVD), Buijs (CDA), Atsma (CDA), Arib (PvdA), Halsema (GL), Kant (SP), Blok (VVD), Voorzitter, Smits (PvdA), Örgü (VVD), Verbeet (PvdA), van Oerle-van der Horst (CDA), Ondervoorzitter, Vergeer (SP), Vietsch (CDA), Tonkens (GL), Joldersma (CDA), van Heteren (PvdA), Smilde (CDA), Nawijn (LPF), Van Dijken (PvdA), Timmer (PvdA), Van Miltenburg (VVD), Hermans (LPF), Schippers (VVD), Omtzigt (CDA) en Koşer Kaya (D66).
Plv. leden: Rouvoet (CU), Verdaas (PvdA), Griffith (VVD), Ferrier (CDA), Cörüz (CDA), Blom (PvdA), Vendrik (GL), Gerkens (SP), Veenendaal (VVD), Vacature (algemeen), Weekers (VVD), Tjon-A-Ten (PvdA), Ondervoorzitter, Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), de Ruiter (SP), Ormel (CDA), van Gent (GL), Koomen (CDA), Waalkens (PvdA), Mosterd (CDA), Varela (LPF), Bussemaker (PvdA), Heemskerk (PvdA), Oplaat (VVD), Kraneveldt (LPF), Hirsi Ali (VVD), Eski (CDA) en Bakker (D66).

I Inleiding

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de CDA-fractie, de PvdA-fractie, de VVD-fractie, en de fractie van de ChristenUnie over de implementatie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo).

In deze brief breng ik u tevens op de hoogte van de stand van zaken rondom het wetsvoorstel, de ontwikkelpilots/proeftuinen en de gesprekken met de VNG over de financiële randvoorwaarden.

Stand van zaken wetsvoorstel

Zoals u weet heb ik op 15 februari 2005 het wetsvoorstel naar de Raad van State verzonden. Op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State is de wettekst op dit moment niet openbaar. De wettekst zal pas openbaar worden nadat het advies van de Raad van State is uitgebracht en ik de Koningin het nader rapport hierop heb aangeboden, en zij vervolgens het wetsvoorstel bij het Parlement heeft ingediend.

Ik kan op dit moment dan ook niet op de feitelijke wetstekst vooruitlopen. In de schriftelijke vragenronde voor het Algemeen Overleg van 20 april a.s. is een aantal vragen gesteld, die ik om deze reden niet specifiek kan beantwoorden dan ik nu gedaan heb. Ook mijn reactie op de adviezen die ik over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning heb ontvangen kan ik in dit stadium nog niet openbaar maken. Mijn reactie op de verschillende adviezen maakt namelijk onderdeel uit van het wetsvoorstel, dat op dit moment bij de Raad van State ligt.

Ontwikkelpilots/proeftuinen

In mijn brief aan de Kamer van 15 februari 2005 (29 538, nr. 13) heb ik aangegeven hoe ik de implementatie van de Wmo vormgeef. Eén van de elementen van het implementatie-traject betreft het opzetten van ontwikkelpilots/proeftuinen in gemeenten. In deze ontwikkelpilots kunnen gemeenten experimenteren met het vormgeven van de verschillende prestatievelden en enkele centrale thema's in de Wmo. Daarnaast zijn deze gemeenten proeftuinen voor het werken met mogelijk nieuwe taken, zoals de functies ondersteunende en activerende begeleiding. Daarbij wordt niet geëxperimenteerd met verzekerde rechten.

Ik heb inmiddels 26 gemeenten geselecteerd om een ontwikkelpilot op te zetten. De geselecteerde gemeenten zijn: Waalwijk, Breda, regio Eindhoven, Hoogeveen, Almere, Leeuwarden, regio Zuidwest Friesland, Nunspeet, Doetinchem, gemeente Groningen, samenwerkingsverband Wonen, Welzijn, Zorg Groningen, regio Zuid-Limburg, Helden (namens Kessel, Maasbree en Meijel), Amsterdam, Haarlem, Kampen, Enschede, Utrecht, gewest Eemland, Middelburg, Hulst, regio Drechtsteden, samenwerkingsverband Midden-Holland, regio Alblasserwaard/Vijfheerlanden, Ede-Veenendaal en het samenwerkingsverband tussen Schermer, Beemster en Zeevang en Graft-De Rijp.

Op 13 april a.s. vindt er een eerste overleg plaats met deze gemeenten over de verdeling van de thema's en prestatievelden over de gemeenten, alsmede de opzet van de pilots. Vervolgens worden de gemeenten uitgenodigd om in mei 2005 een projectvoorstel in te dienen over de wijze waarop zij de thema's en prestatievelden in de proeftuin willen uitwerken. Deze projectvoorstellen zullen begin juni worden besproken en zo nodig worden aangepast. Ik hoop u voor het zomerreces nader te informeren over de verdeling van de thema's en prestatievelden over gemeenten en de opzet van de verschillende proeftuinen.

Financiële aspecten

Met de VNG heb ik constructief overleg, onder meer over de financiële randvoorwaarden van de Wmo. Wij zijn in gesprek over de in- en uitvoeringskosten, de wijze van financiering van gemeenten en het verdeelmodel. Op dit moment zijn de gesprekken met de VNG nog niet afgerond, maar van beide kanten bestaat de overtuiging dat we het eens zullen worden. Ik zal de Kamer zo spoedig mogelijk over de uitkomst van dit overleg informeren.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp

II Vragen en antwoorden

Vragen CDA-fractie

1

De door de Kamer aangenomen motie-Vietsch c.s. (29 800, XVI, nr. 68) betreffende de implementatie WMO zegt dat per 1 januari 2006 alleen de enkelvoudige huishoudelijke verzorging naar de gemeenten overgaat, en dat de overheveling van volledige huishoudelijke verzorging en de ondersteunende en activerende begeleiding overgaat op het moment dat pilots uitwijzen dat dit mogelijk is en na consultatie van de Kamer. Voert u deze motie volledig uit? Zo neen, op welke onderdelen wijkt u hiervan af?

Ja, de motie Vietsch begrenst voor mij de stappen die in deze kabinetsperiode worden gezet.

2

Wanneer denkt u dat subsidieregelingen voor regionale of bovenregionale ondersteuning, zoals zaken betreffende MEE en buddyzorg, naar de WMO overgeheveld kunnen worden? Is het waar dat de CVTM-regelingen (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg) per 1 januari 2006 naar de gemeenten overgaan? Zijn de gemeenten en de instellingen hierop voldoende voorbereid? Betekent dit bijvoorbeeld dat instellingen per 1 april 2005 hun subsidie aanvragen al bij gemeenten moeten indienen? Wordt er een praktische overgangsregeling getroffen voor de instellingen? Betekent dit ook oormerking van de gelden die naar de gemeenten gaan in de overgangssituatie? Bent u voornemens met centrumgemeenten te gaan werken voor deze instellingen?

De CVTM-regeling wordt per 1 januari 2006 opgeheven en het geld wordt beschikbaar gesteld aan de gemeenten.

De buddyzorg maakt deel uit van de CVTM-regeling. Gemeenten hebben vaak al enige ervaring met de ondersteuning van mantelzorg. Door de overgang zorgvuldig te organiseren krijgen gemeenten voldoende ruimte om zich op deze taak verder voor te bereiden. Met de VNG overleg ik om de verdeling tijdelijk op historische basis te laten plaatsvinden. Dat in de overgangssituatie wordt gewerkt met een centrumgemeente ligt m.i. voor de hand; op die wijze is het niet alleen voor instellingen maar ook voor gemeenten gemakkelijker zich voor te bereiden op de overheveling van de CVTM-regeling. Het is aan gemeenten zelf om te bepalen voor welke datum subsidieverzoeken moeten worden ingediend.

Voor de subsidieregeling voor de MEE organisaties gelden de al eerder gemaakte afspraken dat deze subsidies niet eerder dan 1 januari 2008 worden overgeheveld.

3

Houdt u in het overleg met de gemeenten over het PGB de mogelijkheid open dat de Kamer op bepaalde onderdelen van de WMO de keuzemogelijkheid voor een PGB wettelijk zal willen vastleggen?

Ja, deze mogelijkheid houd ik open. Alle voorbereidingen vinden plaats onder het voorbehoud van instemming met de wet door de beide Kamers.

4

Heeft u met de VNG overeenstemming over de invoering van een WMO startend in 2006 met de enkelvoudige huishoudelijke zorg en met een breder eindperspectief onder voorwaarde dat pilots uitwijzen dat die verbreding in de praktijk goed uitvoerbaar is?

Ik heb met de VNG constructief overleg over de Wmo; dat overleg is nog niet afgerond. De VNG is het eens met een stapsgewijze invoering met een breed perspectief voor ogen. Wij zijn het volstrekt eens over het feit dat de invoering van de Wmo zorgvuldig moet gebeuren. Voor de VNG is de invoeringsdatum van 1 januari 2006 nog wel een discussiepunt.

5

Wordt bij cliënten- en ouderenparticipatie primair ingezet op de lokaal aanwezige netwerken van vrijwilligersorganisaties? Draagt u er zorg voor dat er geen loskoppeling plaatsvindt van cliënten en de lokaal actieve organisaties?

Betrokkenheid van burgers op lokaal niveau en horizontale verantwoording zijn voor mij belangrijke elementen van de Wmo. Daarom zet ik in het kader van het implementatietraject in op een specifiek traject voor cliënten en cliëntenorganisaties. Zowel in de gereedschapskist voor gemeenten als in invoeringstrajecten wordt dit onderwerp aan de orde gesteld en in praktische zin uitgewerkt.

Activiteiten gericht op cliëntenparticipatie in het kader van de invoering van de Wmo richten zich in eerste instantie op lokale belangenbehartigers. De activiteiten richten zich er niet zozeer op nieuwe netwerken te creëren, maar bestaande netwerken en platforms van belangenbehartigers instrumenten in handen te geven om ook op het terrein van de Wmo een sterke partner van de lokale overheid te kunnen zijn. Ook zal er aandacht zijn voor samenwerking met nieuwe of andere partners die in het kader van de Wmo interessant zijn. In sommige gevallen zijn nieuwe netwerken of nieuwe lokale organisaties nodig, omdat niet in alle gemeenten lokale belangenbehartigers al actief zijn. Ik wil ook een beroep op de landelijke belangenbehartigers doen om zich in te zetten voor de versterking van lokale lidorganisaties.

6

Krijgen cliëntenorganisaties extra middelen, en zo ja van wie, om de lokale ondersteuning vorm en inhoud te geven?

Er bestaan op dit moment al veel cliëntenorganisaties die op het lokale niveau actief zijn. In het invoeringstraject cliëntenparticipatie worden instrumenten ontwikkeld voor zowel gemeenten als lokale belangenbehartigers, die zij kunnen inzetten om tot een effectieve participatie te komen. Deze moeten het mogelijk maken voor zowel de gemeenten als de lokale belangenbehartigers om nog meer dan thans al het geval is de lokale belangenbehartiging te verstevigen. Daarnaast zal ik met de landelijke cliëntenorganisaties afspraken maken over het verleggen van hun taken van het landelijke naar het lokale niveau. Ik ga er vanuit dat deze instrumenten in voldoende mate bijdragen aan de versterking van de lokale belangenbehartiging zodat er geen extra middelen ter beschikking hoeven te komen.

7

Hoe wordt voorkomen dat overleg over cliëntenparticipatie beperkt blijft tot overleg tussen deskundigen zonder dat de cliënten zelf worden gehoord?

Belangenbehartigers van cliënten en patiënten moeten zelf zorgen voor goed contact met hun achterban. De instrumenten die worden ontwikkeld in het kader van het implementatietraject helpen met name de lokale belangenbehartigers. Ik doe ook een beroep op de landelijke koepels om te werken aan het versterken van de lokale belangenbehartiging.

8

Is bij de voorlichting aan gemeenten over het opzetten van de gereedchapskist, de invoeringstrajecten en de ontwikkelpilots nadrukkelijk het voorbehoud van parlementaire behandeling en goedkeuring van de WMO gemaakt? Zo ja, op welke wijze? Zo neen, waarom niet? Zijn gemeenten zich daarom bewust van het feit dat sommige aangereikte gereedschappen vanwege de parlementaire behandeling (nog) niet kunnen worden gebruikt of op een andere manier kunnen worden gebruikt? Kunt u bevestigen en onderbouwen dat alvorens Tweede en Eerste Kamer hebben ingestemd met de WMO inderdaad geen «onomkeerbare stappen» worden gezet, zoals eerder is beloofd? Wat vindt u bijvoorbeeld van de stelling van de MEE-organisaties in een brief aan u (d.d. 21 januari 2005) dat wat hun positionering betreft niet mag worden vooruitgelopen op de politieke besluitvorming in de Kamer?

Ja, bij alle communicatievormen over de Wmo (bijvoorbeeld de nieuwsbrief en website) wordt conform de «Richtlijn communicatie bij niet-aanvaard beleid» van de Rijksvoorlichtingsdienst gehandeld. Dit betekent o.a. dat nadrukkelijk het volgende wordt gemeld: «de Wet maatschappelijke ondersteuning is een wet in voorbereiding. De wet is voor advies naar de Raad van State gezonden. De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2006, dit is echter afhankelijk van goedkeuring door Tweede en Eerste Kamer». Dit wordt ook gemeld bij de onderdelen uit de gereedchapskist die worden opgeleverd. Zoals ik eerder heb aangegeven worden er geen onomkeerbare stappen gezet. Alle voorbereidingen vinden plaats onder het voorbehoud van instemming met de wet door de beide Kamers. Ik beoog een overheveling van de middelen van de subsidieregeling MEE naar het gemeentefonds per 1 januari 2008.

9

Kan worden toegelicht waaruit het gememoreerde voorlichtingsmateriaal en de campagne in huis-aan-huisbladen bestaan? Kunt u verzekeren dat deze voren van publieksvoorlichting, conform de geldende 'principia' van overheidscommunicatie, pas worden ingezet als Tweede en Eerste Kamer hebben ingestemd met de WMO en dat ook gemeenten zich hieraan geboden achten? Zo neen, waarom niet?

Uiteraard geldt voor alle communicatievormen de eerder genoemde «Richtlijn communicatie bij niet-aanvaard beleid» van de Rijksvoorlichtingsdienst. Op dit moment bestaat het voorlichtingsmateriaal uit de informatie op de website wmo-awbz.minvws.nl. Er worden nog diverse brochures met o.a. goede voorbeelden van de Wmo ontwikkeld. Pas nadat de Tweede Kamer de Wmo heeft behandeld worden er ingezonden mededelingen in huis-aan-huisbladen geplaatst.

10

Waarom bent u er nog niet in geslaagd de Kamer te informeren over de financiële aspecten van invoering en uitvoering van de WMO, zoals u had toegezegd? Informeert u de Kamer in uw brief van medio maart behalve over het budget van het implementatietraject en de uitvoeringskosten ook over de wijze waarop in de financiering aan gemeenten rekening zal worden gehouden met zaken als bevolkingsopbouw en demografische ontwikkelingen, over het financiële verdeelmodel dat daaruit voortvloeit en over het bedrag dat nodig is voor de enkelvoudige huishoudelijke hulp? Kunt u bij het beschikbare budget voor de implementatie een onderverdeling maken in de vier sporen hiervan, te weten de gereedchapskist, de invoeringstrajecten, de ontwikkelpilots en het faciliteren van cliënten-organisaties en ouderenorganisaties?

Ik heb hierover met de VNG constructief overleg. Dit overleg is nog niet afgerond, maar van beide kanten bestaat de overtuiging dat we het eens zullen worden.

Ik zal de Kamer zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval tijdens het AO van 20 april a.s. informeren over de voortgang en zo mogelijk de resultaten van het overleg met de VNG. Daarbij zal ik ook ingaan op uw vragen over in- en uitvoeringskosten, de wijze van financiering van gemeenten, en het verdeelmodel.

11

Betekent uw mededeling dat middelen in de begroting moeten worden vrijgemaakt voor het implementatieproject, dat de reeds voor 2005 begrote middelen ter voorbereiding op de WMO niet voldoende zijn? Hoeveel is reeds begroot voor 2005? Waaraan is dat geld besteed? Bij welke gelegenheid gaat u de Kamer voorstellen extra geld vrij te maken voor het implementatieproject?

Ik zal de Kamer zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval tijdens het AO van 20 april a.s. informeren over de voortgang en zo mogelijk de resultaten van het overleg met de VNG.

12

Op welke wijze worden de vrij te maken middelen voor het implementatieproject aangewend? Krijgen gemeenten zelf de beschikking over het geld, of houdt u een deel van het budget in eigen hand? Op welke wijze wordt bekeken of het budget op een juiste wijze wordt aangewend?

De gemeenten die een ontwikkelpilot gaan uitvoeren krijgen op basis van hun plan van aanpak middelen ter beschikking. Deze middelen moeten dan wel op basis van het plan van aanpak worden besteed. Voor de andere trajecten geldt dat VWS de middelen in eigen beheer houdt.

13

Op welke wijze worden vakbonden betrokken bij het implementatieproject? Doen zij bijvoorbeeld mee met de ontwikkelpilots en worden zij uitgenodigd voor (een van) de werkconferenties?

FNV en CNV zijn uitgenodigd voor de Klankbordgroep Implementatie Wmo. Via deze klankbordgroep zijn zij in de gelegenheid om hun input te leveren en mee te praten over de ontwikkelpilots. Tevens worden zij uitgenodigd voor de werkconferenties die voor de zomer georganiseerd worden.

14

Op welke wijze wordt bij het implementatietraject en bij de pilots aandacht besteed aan het behoud van (kwalitatief hoogwaardige) werkgelegenheid, bijvoorbeeld in de thuiszorg.

Gemeenten zullen via het implementatietraject geïnformeerd worden over de voor- en nadelen van de verschillende manieren waarop de huishoudelijke zorg kan worden georganiseerd in de gemeente. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan een goede prijs/kwaliteitsverhouding alsmede de effecten op de werkgelegenheid. Het is de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten om hierin een keuze te maken. Overigens verwacht ik, gezien de toekomstige demografische ontwikkelingen en het gebrek aan voldoende personeel in de zorg, niet dat er sprake zal zijn van een vermindering van de werkgelegenheid in deze sector.

15

Informeert u bij het opzetten van invoeringstraject PGB gemeenten over de motie-Arib c.s. (29 800, XVI, nr. 41) die verzoekt te garanderen te garanderen dat in de WMO de keuze tussen zorg in natura en een PGB? Zo ja, op welke wijze? Zo neen, waarom niet? Waarom wordt gemeenten, gelet op deze duidelijke Kameruitspraak, niet voorgehouden dat ze, als de WMO wordt ingevoerd, de mogelijkheid van het PGB moeten realiseren, in plaats van de nogal vrijblijvende methode om op basis van praktijkvoorbeelden te laten zien hoe het PGB kan worden gerealiseerd? Bent u bereid gemeenten alsnog op deze verplichting te wijzen?

Bij het invoeringstraject persoonsgebonden budget (pgb) wordt een handreiking geschreven waar de gemeenten o.a. geïnformeerd worden over de motie Arib. Ik wil op actieve wijze gemeenten stimuleren en een concrete handreiking geven om het pgb en andere manieren van vraagsturing op lokaal niveau in te voeren.

Gezien het feit dat het wetsvoorstel op dit moment bij de Raad van State ligt en deze op dit moment niet openbaar is (op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State), kan ik over de precieze invulling nu geen verdere uitspraken doen.

16

Kunt u de betrokkenheid van de MEE-organisaties bij het invoeringstraject cliëntondersteuning toelichten?

Bij de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Wmo op 1 januari 2006 is het van belang dat gemeenten nu al geïnformeerd worden over de mogelijkheden om de cliëntondersteuning vorm te geven. Daarom wordt al in 2005 bekendheid gegeven aan de ervaringen die door diverse cliëntondersteuningsorganisaties en in diverse gemeenten zijn opgedaan.

Vervolgens worden een aantal thema's verder uitgewerkt.

De MEE-organisaties (en betrokken relevante partijen) zijn uitdrukkelijk betrokken bij dit traject. MEE-Nederland levert ook een actieve bijdrage aan dit traject.

17

Kunnen de MEE-organisaties erop rekenen dat tenminste het huidige eisenpakket aan cliëntorganisaties in de WMO wordt vervat?

De positie van de MEE-organisaties zal bij de behandeling van de wet zelf aan de orde komen. Zoals bekend, kies ik er met de Wmo voor om gemeenten beleidsvrijheid te geven. In mijn optiek zijn gemeenten – met inspraak van hun burgers – de aangewezen organisaties om beleid te maken dat past bij de lokale situatie. Ik wens hen daarvoor de ruimte te geven. In dat licht past het niet om een eisenpakket voor cliëntondersteuning op te leggen aan gemeenten. De gemeenten worden wel geïnformeerd over het eisenpakket, maar zullen vervolgens hun eigen accenten willen leggen. Het beleid rond SPD Nieuwe Stijl heeft ervoor gezorgd dat MEE-organisaties vitale en sterke organisaties zijn geworden. Vanuit die kracht zijn de MEE-organisaties uitstekend in staat om een belangrijke rol te spelen in de ondersteuning van cliënten op lokaal niveau.

18

Wordt bij de handreiking huishoudelijke verzorging aandacht besteed aan het handhaven van tenminste het huidige kwaliteitsniveau?

In de handreiking huishoudelijke verzorging zal informatie worden opgenomen over de inhoud van de huidige functie huishoudelijke verzorging in de AWBZ, informatie over de doelgroep die nu gebruik maakt van

enkelvoudige huishoudelijke verzorging (zoals grondslag, kenmerken, leefsituatie) en door wie die zorg nu geboden wordt (opleidingsniveau en cetera). Daarbij wordt ook aangegeven hoe gemeenten invulling kunnen geven aan datgene wat in de wet over kwaliteit is bepaald. Onder meer wordt erop gewezen dat de Kwaliteitswet zorginstellingen van toepassing is op zorg als omschreven bij of krachtens de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (artikel 1, eerste lid, onder a, van de Kwaliteitswet zorginstellingen). Dat betekent dat deze wet onverminderd van toepassing is (blijft) op onderdelen van de AWBZ die deels onderdeel blijven uitmaken van het verzekerde pakket van de AWBZ, en deels, in het kader van de Wmo, tot de verantwoordelijkheid van de gemeente gaan behoren.

19

Kunt u bevestigen dat de ontwikkelpilots niet alleen zijn bedoeld om antwoord te krijgen op de vraag hoe de WMO moet worden ingevoerd, maar ook op de vraag of de WMO moet worden ingevoerd? Zo ja, op welke is de betrokken gemeenten dit duidelijk gemaakt?

In de motie Vietsch staat dat de Wmo per 1 januari 2006 wordt ingevoerd, en dat de enkelvoudige huishoudelijke verzorging uit de AWBZ naar de Wmo zal overgaan. De verdere reikwijdte van de wet wordt in de motie afhankelijk gesteld van de uitkomst van de ontwikkelpilots.

Voor de overige taken (zoals ondersteunende en activerende begeleiding) krijgen gemeenten de mogelijkheid om te experimenteren in ontwikkelpilots. Deze moeten uitwijzen of, en zo ja op welke manier een verdere uitbreiding van de Wmo met nieuwe AWBZ-taken mogelijk is.

Gemeenten die de ontwikkelpilots uitvoeren zijn ervan op de hoogte dat de wet nog niet in de Tweede Kamer is behandeld. In het komende overleg met de gemeenten over de invulling van deze pilots, zal dit nogmaals expliciet aan de orde komen.

20

Wat bedoelt u, mede in het licht van uw antwoord op vraag 13, met uw stelling dat de ontwikkelpilots «zowel in tijd als in betekenis» verder reiken dan de invoeringstrajecten?

In de ontwikkelpilots kunnen gemeenten experimenteren met het vormgeven van de verschillende prestatievelden en enkele centrale thema's in de WMO. Daarnaast zijn deze gemeenten proeftuinen voor het werken met mogelijk nieuwe taken, zoals de functies ondersteunende en activerende begeleiding. De opbrengst van deze ontwikkelpilots zal pas na 1 januari 2006 beschikbaar komen. De invoeringstrajecten zijn zo opgezet dat de informatie, zoals de handreikingen en goede voorbeelden, uiterlijk 1 januari 2006 voor alle gemeenten beschikbaar is.

Voor wat betreft het verschil in betekenis: in de ontwikkelpilots worden nieuwe methoden ontwikkeld, de invoeringstrajecten zijn er meer op gericht om bestaande goede voorbeelden beschikbaar te stellen.

21

Worden voor cliëntondersteuning ontwikkelpilots tot stand gebracht? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

Nee, voor cliëntondersteuning worden geen ontwikkelpilots gestart. Wel zal een forse inspanning plaatsvinden in het invoeringstraject. Bij de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Wmo op 1 januari 2006 is het van belang dat gemeenten nu al geïnformeerd worden over de mogelijkheden om de cliëntondersteuning vorm te geven. Daarom wordt al in 2005 bekendheid gegeven aan de ervaringen die door diverse cliëntondersteuningsorganisaties en in diverse gemeenten zijn opgedaan. Vervolgens

worden een aantal thema's verder uitgewerkt. Bij deze thema's valt te denken aan sectoroverstijgende samenwerking en de samenwerking tussen cliëntondersteuners en het lokale loket.

22

Op welke wijze geeft u invulling aan de in de motie-Vietsch c.s. (29 800, XVI, nr. 68) vervatte voorwaarde dat, alvorens tot overheveling van de enkelvoudige huishoudelijke hulp van AWBZ naar de WMO per 1 januari 2006 over te gaan, uit pilots moet blijken dat dit op een verantwoorde manier kan? Wat is de stand van zaken rond deze pilots? Wanneer worden ze afgerond? Wanneer worden ze geëvalueerd? Wanneer krijgt de Kamer de beschikking over de uitkomsten hiervan? Waarom bent u in uw brief niet ingegaan op deze pilots?

In de motie-Vietsch c.s. (29 800, XVI, nr.68) staat dat de enkelvoudige huishoudelijke verzorging op 1 januari 2006 overgeheveld wordt naar de Wmo. Om er zorg voor te dragen dat die overheveling tijdig en op een zorgvuldige manier gebeurt heb ik er voor gekozen in de gereedschapskist voor de gemeenten concrete handleidingen op te nemen hoe gemeenten deze taak op zich kunnen nemen. Een tijdige voorbereiding is geboden omdat burgers die op deze zorg zijn aangewezen, per 1 januari 2006 die zorg ook daadwerkelijk moeten ontvangen. Voor de enkelvoudige huishoudelijke verzorging zijn en worden derhalve geen pilots opgezet.

23

Wat zijn de doelstellingen van alle te houden pilots? Op basis van welke criteria en op welke manier wordt beoordeeld of de pilots aan de doelstellingen beantwoorden? Wie beoordeelt of de pilots succesvol zijn?

De ontwikkelpilots moeten meerdere opbrengsten realiseren. Het gaat om het realiseren van goede voorbeelden van de wijze waarop gemeenten de prestatievelden en centrale thema's in de Wmo kunnen operationaliseren en in de praktijk kunnen vormgeven. Ook gaat het om het realiseren van verschillende doelstellingen:

- Het zorgdragen voor een goede informatievoorziening over en toegankelijkheid van de voorzieningen op lokaal niveau.
- Het voeren van een doelmatig beleid, waarbij met zo min mogelijk bureaucratie voorzieningen worden geboden aan de doelgroepen van het beleid.
- Het substitueren van individuele voorzieningen in algemene voorzieningen en het vergroten van de samenhang in de voorzieningen.
- Zorgdragen dat burgers tevreden zijn over de toegankelijkheid en kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente.
- Het voorkomen van «afschuifgedrag» tussen de door de gemeente gefinancierde voorzieningen en de voorzieningen die gefinancierd worden op basis van de AWBZ.

Om te kunnen beoordelen of de ontwikkelpilots succesvol zijn, zal ik een extern bureau onderzoek laten verrichten. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal ik vervolgens bepalen of de doelstellingen zijn behaald.

24

Op welke wijze wordt de samenhang tussen de verschillende pilots bevorderd en wordt overlap zoveel mogelijk voorkomen?

De samenhang tussen de verschillende pilots wordt bevorderd doordat het ministerie van VWS en de VNG gezamenlijk de ontwikkelpilots zowel inhoudelijk, organisatorisch als procesmatig gaan begeleiden. Er zullen periodiek bijeenkomsten worden georganiseerd, waarbij de verschillende

gemeenten met ontwikkelpilots de opgedane kennis en ervaringen zullen uitwisselen.

25

Bent u bereid, naast het op vrijwillige basis ondersteunen van cliëntenorganisaties en gemeenten, hardere afspraken te maken over de wijze waarop gemeenten werk moeten maken van cliëntenparticipatie? Worden in het wetsvoorstel regels terzake opgenomen? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

Betrokkenheid van burgers op lokaal niveau en horizontale verantwoording zijn voor mij belangrijke elementen van de Wmo. Daarom zet ik in het kader van het implementatietraject in op een specifiek traject voor cliënten en cliëntenorganisaties. Ik heb in eerdere stukken ook steeds aangegeven dat ik voornemens ben betrokkenheid van burgers onderdeel te laten uitmaken van het wettelijk kader.

De precieze vormgeving komt bij de behandeling van de wet aan de orde. Gezien het feit dat het wetsvoorstel op dit moment bij de Raad van State ligt en deze op dit moment niet openbaar is (op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State), kan ik daarover nu geen verdere uitspraken doen.

26

Hoeveel geld krijgen cliëntenorganisaties voor cliëntenparticipatie?

Er bestaan op dit moment al veel cliëntenorganisaties die op het lokale niveau actief zijn. In het invoeringstraject cliëntenparticipatie worden instrumenten ontwikkeld voor zowel gemeenten als lokale belangenbehartigers, die zij kunnen inzetten om tot een effectieve participatie te komen. Deze moeten het mogelijk maken voor zowel de gemeenten als de lokale belangenbehartigers om nog meer dan thans al het geval is de lokale belangenbehartiging te verstevigen. Daarnaast zal ik met de landelijke cliëntenorganisaties afspraken maken over het verleggen van hun taken van het landelijke naar het lokale niveau. Ik ga er vanuit dat deze instrumenten in voldoende mate bijdragen aan de versterking van de lokale belangenbehartiging zodat er geen extra middelen ter beschikking hoeven te komen.

27

Waarom is provincies niet al eerder een meer actieve rol gegeven in de implementatie van de WMO? Wat is de uitkomst van uw gesprekken met de provincies over hun nieuwe rol?

In de contourenbrief van april vorig jaar (TK 2003–2004, 29 538, nr. 1) wordt erop gewezen dat provincies net zoals dat bij de Welzijnswet het geval is in de Wmo een steunfunctie zullen vervullen. De rol die provincies spelen is in feite een voortzetting van hun huidige rol in die Welzijnswet. De gesprekken die op dit moment gaande zijn met de provincies hebben betrekking op hun mogelijke rol bij de implementatie van de Wmo. Daarbij denken wij aan de ondersteuning van kleinere gemeenten, de ondersteuning van maatschappelijke organisaties en het ontwikkelen van een faciliterende rol van de Regionale Patiënten en Consumenten Platforms (RP/CP-en) in de richting van de lokale belangenbehartigers. Provincies zijn ook vertegenwoordigd bij het implementatietraject doordat het IPO zitting heeft in de stuurgroep implementatie.

28

Kunt u aangeven op welke wijze uw toezegging tijdens het algemeen overleg dat gemeenten een zorgplicht krijgen in het kader van de WMO gestalte krijgt?

In het algemeen overleg op 9 december 2004 heb ik u toegezegd te bezien of het mogelijk is om, passend in de sturingsfilosofie en zonder dat dit tot allerlei bureaucratie leidt, op onderdelen een zorgplicht voor gemeenten in te voeren.

Het wetsvoorstel ligt op dit moment bij de Raad van State. De wettekst is op dit moment dan ook niet openbaar (op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State). De wettekst zal pas openbaar worden nadat het advies van de Raad van State is uitgebracht, en nadat ik de Koningin het nader rapport hierop heb aangeboden en zij het wetsvoorstel bij het Parlement heeft ingediend. Ik wil op dit moment dan ook niet op de feitelijke wettekst vooruitlopen.

29

Op welke wijze komt u uw toezegging na dat in de wet minimale kwaliteitseisen worden gesteld?

In het algemeen overleg van 9 december 2004 heb ik gezegd dat het mijn bedoeling is dat gemeenten in hun plan moeten aangeven hoe ze kwaliteit willen waarborgen. Daarnaast heb ik aangegeven te kijken in hoeverre de kwaliteitswet Zorginstellingen voor huishoudelijke verzorging van toepassing kan blijven. Ik ben voorsnog van mening dat hiervoor mogelijkheden zijn.

Het wetsvoorstel ligt op dit moment bij de Raad van State. De wettekst is op dit moment dan ook niet openbaar (op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State). De wettekst zal pas openbaar worden nadat het advies van de Raad van State is uitgebracht, en nadat ik de Koningin het nader rapport hierop heb aangeboden en zij het wetsvoorstel bij het Parlement heeft ingediend. Ik wil op dit moment dan ook niet op de feitelijke wettekst vooruitlopen.

30

Op welke termijn kan de Kamer de aangekondigde kabinetsvisie op informele zorg tegemoet zien?

Deze notitie kunt u voor het zomerreces tegemoet zien.

31

Bent u, vooral gelet op de door u gewenste (gedeeltelijke) invoering van de WMO per 1 januari 2006, bereid het wetsvoorstel eerder dan u aanvankelijk had voorzien aan de Kamer te doen toekomen? Wanneer kan de Kamer het wetsvoorstel tegemoet zien?

Het is altijd mijn bedoeling geweest de Kamer het wetsvoorstel zo snel mogelijk toe te sturen. Op dit moment ligt het wetsvoorstel voor advies bij de Raad van State. Na ommekomst van de Raad van State zal ik een nader rapport opstellen en aan de Koningin aanbieden. Afhankelijk van het tijdstip en de inhoud van het advies van de Raad van State, hoop ik dat het wetsvoorstel u in mei van dit jaar bereikt.

Vragen VVD-fractie

32

U geeft in uw brief aan dat een aantal trajecten in gang gezet moeten worden om de motie- Vietsch c.s. (29 800, XVI, nr. 68) te halen. De betreffende motie spreekt uit dat enkel de huishoudelijke hulp vanuit het pakket van de AWBZ naar de WMO overgeheveld moet worden, onder voorwaarde dat de pilots dit ondersteunen. De pilots zijn bedoeld om de overheveling van de huishoudelijke verzorging goed te laten verlopen. Wordt de Kamer tijdig geïnformeerd over de voortgang en de succes- en faalfactoren van de pilots? Zo ja, wanneer verwacht u de Kamer hierover te kunnen informeren? Zo neen, waarom niet?

In de motie Vietsch c.s.(29 800, XVI, nr.68) staat dat de enkelvoudige huishoudelijke verzorging op 1 januari 2006 overgeheveld wordt naar de Wmo. In de gereedheidskist die voor gemeenten ontwikkeld wordt vormt de handreiking enkelvoudige huishoudelijke verzorging een belangrijk instrument om die overheveling zorgvuldig plaats te laten vinden. Een tijdige voorbereiding is geboden omdat burgers die op deze zorg zijn aangewezen, per 1 januari 2006 die zorg ook daadwerkelijk moeten ontvangen. Voor de enkelvoudige huishoudelijke verzorging zijn en worden derhalve geen pilots opgezet.

Over de stand van zaken zal ik u periodiek informeren.

33

Leiden deze nog te starten trajecten op voorhand tot een bredere WMO dan in de genoemde motie-Vietsch c.s. wordt beschreven?

De ontwikkelpilots Wmo worden onder meer opgezet om te bezien of en op welke manier de Wmo na 1 januari 2006 verder verbreed kan worden. Op zich leidt geen van deze pilots op voorhand tot een bredere Wmo; alle voorbereidingen vinden plaats onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de wet.

34

Het tweede doel van het implementatietraject is om via ontwikkelpilots te laten zien hoe de WMO na 2006 op een succesvolle manier verder uitgebouwd kan worden. Zijn gemeenten voldoende duidelijk gemaakt dat dit om alleenstaande projecten gaat die niet per sé later worden ondersteund door wetgeving?

Uitbreiding van de wet met andere taken dan de enkelvoudige huishoudelijke verzorging wordt in de motie afhankelijk gesteld van de uitkomst van de ontwikkelpilots. Voor deze mogelijke aanvullende taken (zoals ondersteunende en activerende begeleiding) krijgen gemeenten de mogelijkheid om te experimenteren in ontwikkelpilots. Deze moeten uitwijzen of, en zo ja op welke manier een verdere uitbreiding van de Wmo met nieuwe AWBZ-taken mogelijk is.

Gemeenten die de ontwikkelpilots uitvoeren zijn ervan op de hoogte dat de wet nog niet in de Tweede Kamer is behandeld. In het komende overleg met de gemeenten over de invulling van deze pilots, zal dit nog eens expliciet aan de orde komen.

35

Gemeenten hebben zich voor pilots kunnen aanmelden. Hebben patiënten- en consumentenorganisaties en instellingen ook de kans om op eigen initiatief plannen in te dienen voor de pilots? Zo ja, worden deze ideeën ook daadwerkelijk omgezet in de pilots? Zo neen, waarom niet? Worden deze en andere bij de WMO betrokken organisaties actief bij de pilots betrokken?

De ontwikkelpilots zijn nadrukkelijk bedoeld voor gemeenten, omdat daar de prestatievelen vorm en inhoud moeten krijgen. Gemeenten zijn daarbij verplicht om patiënten- en consumentenorganisaties te betrekken bij de ontwikkelpilots. De gemeente kan er wel zelf voor kiezen of en welke uitvoerende instellingen zij verder bij de pilot willen betrekken. Dit hangt mede van het thema van de pilot af.

De patiënten- en consumentenorganisaties worden daarnaast actief betrokken bij diverse thema's van de invoeringstrajecten (persoonsgebonden budget, cliëntenondersteuning, etc.) Ook vinden er aparte activiteiten plaats gericht op deze organisaties, zoals het opstellen van een handreiking over de wijze waarop zij invloed kunnen uitoefenen op de gemeentelijke besluitvorming. Tenslotte is er voor de patiënten- en consumenten-

organisaties en de branche-organisaties een aparte klankbordgroep opgericht, zodat zij op de hoogte blijven van alle activiteiten van het implementatietraject.

36

Staan alle gemeenten die zich hebben aangemeld voor een pilot op de aanmeldingslijst voor gemeenten of heeft er voorselectie plaatsgevonden?

Alle gemeenten hebben de mogelijkheid gehad om zich aan te melden voor de rol van proeftuin, en daarmee voor het uitvoeren van een ontwikkelpilot of voor een rol als nauw betrokken gemeenten (de zogeheten tweede cirkel). Hierbij is er geen sprake geweest van een voorselectie.

37

Op de aanmeldingslijst ontbreekt voor welke pilot de betreffende gemeenten zich hebben aangemeld? Wat is daarvoor de reden? Kunt u deze informatie alsnog leveren?

Over de verdeling van de thema's en prestatievelden over de verschillende ontwikkelpilots wil ik eerst overleg hebben met de betrokken gemeenten en samenwerkingsverbanden. Zodra de verdeling van de thema's en prestatievelden over de gemeenten definitief is zal ik u hierover informeren.

38

Wordt het mogelijk om de resultaten van gelijksoortige pilots onderling te vergelijken omdat bijvoorbeeld dezelfde pilot op verschillende plaatsen in het land wordt gehouden?

Op de meeste thema's en prestatievelden zijn meerdere gemeenten actief, zodat onderlinge vergelijking mogelijk is.

39

In het algemeen overleg over de contourennota WMO heeft de VVD-fractie aangegeven ook proefpilots te willen zien bij gemeenten die zich niet vrijwillig hebben aangemeld. Waarom heeft u dit verzoek niet ingewilligd? Bent u voornemens dit alsnog te doen? Zo nee, waarom niet?

Ik heb de suggestie van de VVD-fractie niet overgenomen. Het is lastig om een ontwikkelpilot te laten uitvoeren in een gemeente die zich niet heeft aangemeld als geïnteresseerde gemeente. Het opzetten van een proeftuin vraagt immers om de nodige inspanningen van een gemeente in tijd, geld en personele capaciteit. Natuurlijk heb ik wel alle gemeenten uitgenodigd om deel te nemen aan een ontwikkelpilot; ik heb echter geen dwangmiddelen.

40

Doel van het implementatietraject is er op gericht om ervoor te zorgen dat gemeenten er klaar voor zijn om de WMO in 2006 te kunnen uitvoeren. Het communicatietraject is bijna helemaal gericht op gemeenten. Waarom is dit communicatietraject niet gericht op organisaties die niks te maken hebben met de VNG maar die wel direct betrokken zijn bij de WMO, zoals aanbieders van zorg, patiënten- en consumentenorganisaties, welzijnsinstellingen en instellingen voor maatschappelijke dienstverlening?

Er is aandacht voor de andere partijen naast het communicatietraject richting de gemeenten. De nieuwsbrief invoering Wmo wordt bijvoorbeeld breed verspreid onder de verschillende veldpartijen en de infor-

matie op de website van VWS (wmo-awbz.minvws.nl) richt zich op een breed publiek (burgers, veldpartijen, gemeenten). Ook wordt een groot aantal voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd welke zich richten op alle partijen die bij de Wmo betrokken zijn. Nadat de Kamer de wet heeft behandeld, zullen onder meer ook ingezonden mededelingen in huis- aanhuis bladen worden geplaatst.

41

Om het implementatietraject gedegen vorm te geven zal hiervoor in de begroting middelen moeten worden vrijgemaakt zo schrijft u. Kunt u een indicatie van de kosten geven? Uit welk onderdeel van de begroting zullen de middelen worden vrijgemaakt?

Ik heb over de invoeringskosten constructief overleg met de VNG; dit overleg is nog niet afgerond. Ik zal de Kamer zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval tijdens het AO van 20 april a.s. informeren over de voortgang en zo mogelijk de resultaten van het overleg met de VNG.

42

Het implementatietraject is opgebouwd uit afzonderlijke programma's voor de verschillende onderdelen (prestatievelden, thema's) van de WMO. Hoe wilt u voorkomen dat de onderlinge samenhang tussen deze onderdelen in gevaar komt?

De samenhang tussen de verschillende trajecten wordt bevorderd doordat het ministerie van VWS en de VNG gezamenlijk de ontwikkelpilots en de andere onderdelen van het implementatie zowel inhoudelijk, organisatorisch als procesmatig gaan begeleiden. Daarbij is ook een stuurgroep in het leven geroepen die bestaat uit vertegenwoordigers van VWS, VNG en IPO.

43

In het implementatieprogramma ontbreekt aandacht voor de consequenties van het opheffen van de Welzijnswet. Bent u bereid overgangsafspraken vast te leggen, aangaande bijvoorbeeld lopende afspraken met aanbieders, en erop toe te zien dat deze overgangsafspraken worden uitgevoerd?

De Welzijnswet 1994 verleent geen rechtstreekse aanspraken aan burgers, zoals bijvoorbeeld in het kader van de Wvg of de Awbz wel het geval is. De Welzijnswet 1994 geeft veeleer een verantwoordelijkheidsverdeling tussen de verschillende overgangslagen weer. Ter uitwerking van de opdracht van de Welzijnswet kunnen door gemeenten subsidierelaties met instellingen zijn aangegaan. De feitelijke juridische basis hiervoor is dan een lokale verordening. Met de komst van de Wmo verandert er niets aan die juridische basis. Het is aan de gemeente om te beoordelen of de aangegane subsidierelaties nog passen in het beleid dat de gemeente wil voeren in het kader van de Wmo, zoals ze die verantwoordelijkheid ook al heeft in het kader van de Welzijnswet 1994. Verdergaande overgangsafspraken lijken me in het kader van de Welzijnswet niet aan de orde. Voor zover het om subsidies gaat die door het rijk op basis van de Welzijnswet 1994 worden verstrekt, zijn hier in het wettelijk kader voorzieningen voor getroffen.

44

Met het huidige wetsvoorstel WMO komen de cruciale algemene en preventieve (welzijns)voorzieningen zwaar onder druk te staan. De combinatie van zorgplicht (individuele voorzieningen), adviesrecht voor specifieke belangengroepen en doeluitkeringen legt een zware druk op gemeenten om allereerst de zorgvoorzieningen te regelen. Financiële

prikkels voor investeringen in algemene en preventieve (welzijn-)voorzieningen ontbreken. Er wordt in 2005 gemiddeld 11% bezuinigd door de Nederlandse gemeenten op het welzijnsbudget. Bent u voornemens verdere afbrokkeling van welzijn te voorkomen? Zo ja, op welke wijze?

In het algemeen overleg op 9 december 2004 heb ik u toegezegd te bezien of het mogelijk is om, passend in de sturingsfilosofie en zonder dat dit tot allerlei bureaucratie leidt, op onderdelen een zorgplicht voor gemeenten in te voeren. Ik heb daarbij aangegeven dat deze zorgplicht in mijn ogen beperkt van aard zou moeten zijn, juist om redenen die u in uw vraag aangeeft.

Gezien het feit dat het wetsvoorstel op dit moment bij de Raad van State ligt en deze op dit moment niet openbaar is (op grond van artikel 25a van de Wet op de Raad van State), kan ik daarover nu geen verdere uitspraken doen.

Mijn doel met de Wmo is dat op gemeentelijk niveau een integrale afweging tot stand komt over het gehele beleidsterrein dat met deze wet wordt bestreken. Ik wil daarbij geen onderscheid maken tussen welzijn aan de ene kant en zorg aan de andere. Ik ben juist van mening dat huishoudelijke verzorging het totale welzijnsarrangement versterkt.

45

In hoeverre denkt u dat de landelijke gereedschapskist aanzet tot het optuigen van een bureaucratische organisatie bij gemeenten? Hoe denkt u deze door de VVD-fractie gevreesde bureaucratie te voorkomen?

De gereedschapskist biedt concrete en praktische handreikingen voor gemeenten om op een voortvarende wijze de Wmo te kunnen invoeren. Zo wordt in de «Algemene handreiking Implementatie Wmo» aangegeven welke stappen moeten worden doorlopen en wat daarbij de aandachtspunten zijn. Juist door het accent op concreet en praktisch te leggen is het de bedoeling de gemeenten zoveel mogelijk handreikingen te geven bij het voorkomen van een bureaucratische kerstboom.

46

Wat betekent «invoeringstraject» in verband met cliëntondersteuning? Wat moet precies worden ingevoerd en op welke termijn? Kunt u bevestigen dat over de toekomstige positionering van MEE (al dan niet in de WMO) nog geen politiek besluit is genomen?

Met de Wmo heb ik er bewust voor gekozen maatschappelijke ondersteuning dicht bij huis – op het lokale niveau – te brengen. Voor een deel – ouderenadviesing bijvoorbeeld – gebeurt dat ook al. Ik vind het gewenst dat ook diensten in het kader van cliëntondersteuning al in 2006 op dat niveau worden aangeboden. Bij de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Wmo op 1 januari 2006 is het van belang dat gemeenten nu al geïnformeerd worden over de mogelijkheden om de cliëntondersteuning vorm te geven. Daarom wordt al in 2005 bekendheid gegeven aan de ervaringen die door diverse cliëntondersteuningsorganisaties en door diverse gemeenten zijn opgedaan.

Voor de subsidieregeling voor de MEE organisaties gelden de al eerder gemaakte afspraken dat deze subsidies niet eerder dan 1 januari 2008 worden overgeheveld. Voor MEE-organisaties betekent dit dat zij vanaf dat moment met de gemeenten zaken zullen moeten doen.

MEE-organisaties zijn krachtige organisaties die in staat zijn de komende jaren, vooruitlopend op de overheveling van middelen, vorm en inhoud te geven aan hun positie ten opzichte van gemeenten.

Op basis van alle genoemde ervaringen kan definitieve politieke besluitvorming plaatsvinden.

47

Waarom wordt voor de cliëntondersteuning geen ontwikkelpilot/proeftuin gestart, zoals voor de aanpalende voorzieningen in de AWBZ (activerende en ondersteunende begeleiding) wel het geval is?

Voor cliëntondersteuning worden geen ontwikkelpilots maar een invoeringstraject gestart. Dit omdat gemeenten op dit terrein al op 1 januari 2006, bij de inwerkingtreding van de wet, prestaties moeten neerzetten. Wel zal een forse inspanning plaatsvinden in het invoeringstraject. Bij de voorbereidingen op de inwerkingtreding van de Wmo op 1 januari 2006 is het van belang dat gemeenten nu al geïnformeerd worden over de mogelijkheden om de cliëntondersteuning vorm te geven. Daarom wordt al in 2005 bekendheid gegeven aan de ervaringen die door diverse cliëntondersteuningsorganisaties en in diverse gemeenten zijn opgedaan. Vervolgens worden een aantal thema's verder uitgewerkt in pilots. Bij deze thema's valt te denken aan sectoroverstijgende samenwerking en de samenwerking tussen cliëntondersteuners en het lokale loket.

48

In de brief noemt u een aantal voorbeelden van ontwikkelpilots. De belangrijkste pilots, namelijk die pilots die bedoeld zijn om de overheveling van huishoudelijke hulp vanuit de AWBZ naar de WMO te ondersteunen (zie motie-Vietsch c.s.), wordt niet genoemd. Waarom ontbreekt deze pilot in dit lijstje? Hoeveel pilots komen er die louter overheveling van huishoudelijke zorg betreffen?

In de motie Vietsch c.s.(29 800, XVI, nr. 68) staat dat de enkelvoudige huishoudelijke verzorging per 1 januari 2006 wordt overgeheveld. Het is echter niet mogelijk te experimenteren met verzekerde rechten, voor de overheveling van huishoudelijke verzorging worden derhalve geen ontwikkelpilots opgezet. Deze overheveling wordt ondersteund met een belangrijk instrument uit de gereedschapskist, te weten de handreiking enkelvoudige huishoudelijke verzorging. Een tijdige voorbereiding is geboden omdat burgers die op deze zorg zijn aangewezen, per 1 januari 2006 die zorg ook daadwerkelijk moeten ontvangen.

49

Medio maart, zo stelt u in de brief, zult u aangeven op welke wijze gemeenten gefaciliteerd en financieel ondersteund zullen worden. Impliceert u hiermee dat gemeenten ook financieel worden ondersteund als de WMO is ingevoerd? Waar gaat dit geld vandaan komen? Worden pilots voorafgegaan door een nulmeting om zo de effectiviteit achteraf te kunnen vaststellen?

Over de vergoeding aan alle gemeenten voor de in- en uitvoeringskosten van de Wmo ben ik nog in gesprek met de VNG. Ik zal de Kamer zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval tijdens het AO van 20 april a.s. informeren over de voortgang en zo mogelijk de resultaten van het overleg met de VNG.

Voor elke pilot die gestart wordt zullen er criteria worden vastgesteld op basis waarvan de effectiviteit van de pilot beoordeeld kan worden. Voor het vaststellen van de resultaten van de pilots zal ik een extern bureau onderzoek laten verrichten

50

Op basis van welke criteria en via welke procedure worden ontwikkelpilots c.q. proeftuinen gestart? Wat is de beoogde looptijd van deze pilots?

De ontwikkelpilots zijn geselecteerd op basis van de criteria (in volgorde van prioriteit): regionale spreiding, gemeentegrootte en de door gemeenten voorgestelde combinatie van thema's/prestatievelden. De geselecteerde gemeenten worden uitgenodigd om op basis van de gekozen thema's en prestatievelden een projectvoorstel in te dienen. De looptijd van de pilots is tot uiterlijk 31 december 2007. Voor wat betreft de doelstellingen die ik met de pilots voor ogen heb, verwijs ik u naar het antwoord op vraag 51.

51

Welke operationaliseerbare doelstellingen heeft u met deze ontwikkelpilots voor ogen? Op welke wijze en door wie en op basis waarvan wordt nagegaan of en zo ja, hoe deze doelstellingen worden bereikt?

De ontwikkelpilots moeten meerdere opbrengsten realiseren. Het gaat om het realiseren van goede voorbeelden van de wijze waarop gemeenten de prestatievelden en centrale thema's in de Wmo kunnen operationaliseren en in de praktijk kunnen vormgeven. Ook gaat het om het realiseren van verschillende doelstellingen:

- Het zorgdragen voor een goede informatievoorziening over en toegankelijkheid van de voorzieningen op lokaal niveau.
- Het voeren van een doelmatig beleid, waarbij met zo min mogelijk bureaucratie voorzieningen worden geboden aan de doelgroepen van het beleid.
- Het substitueren van individuele voorzieningen in algemene voorzieningen en het vergroten van de samenhang in de voorzieningen.
- Zorgdragen dat burgers tevreden zijn over de toegankelijkheid en kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente.
- Het voorkomen van «afschuifgedrag» tussen de door de gemeente gefinancierde voorzieningen en de voorzieningen die gefinancierd worden op basis van de AWBZ.

Om te kunnen beoordelen of de ontwikkelpilots succesvol zijn, zal ik een extern bureau onderzoek laten verrichten. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal ik vervolgens bepalen of de doelstellingen zijn gehaald.

52

Op welke wijze wordt gewaarborgd dat in de ontwikkelpilots de beoogde samenhang van voorzieningen, de doelmatigheid van de dienstverlening en de vermindering van de bureaucratie worden beproefd?

Dit wordt gewaarborgd door vooraf juist deze doelstellingen voor de ontwikkelpilots te bepalen en een extern bureau onderzoek te laten doen naar de uitkomsten van de pilots. Zie ook het antwoord op vraag 51.

53

Hoe wordt de onafhankelijkheid van de evaluatie gewaarborgd?

Voor het evaluatieonderzoek zal er een extern bureau worden ingeschakeld. In het evaluatieonderzoek zal ook rekening gehouden worden met de ervaringen van de doelgroepen van het beleid.

54

De VVD-fractie is verbaasd over de rol die aan de provincies wordt toegedicht, waar de Kamer niet eerder over heeft vernomen. Waarom geeft u provincies een rol in de WMO? Krijgen provincies daarvoor straks ook een deel van het beschikbare budget?

In de contourenbrief van april 2004 (TK 2003–2004, 29 538, nr. 1) wordt gemeld dat de provincies, net zoals in de huidige Welzijnswet, een steun-

functie zullen vervullen. Deze rol is niet nieuw. De provincies zullen dan ook geen extra middelen ontvangen om deze taak uit te voeren.

55

In de brief geeft u aan dat een brede WMO actieve participatie van alle burgers aan de samenleving stimuleert. Doet een «smalle» WMO dit niet?

Met de Wmo beoog ik dat alle burgers in de samenleving kunnen participeren: jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. Het eindperspectief van de Wmo is een samenhangend lokaal beleid op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning en op aanpalende terreinen. Het is die doelstelling en dat perspectief waarop ik met de term «brede Wmo» doelde. Gezien de brede doelstelling en perspectief van de wet bestaat er niet zoiets als een «smalle» Wmo.

56

U schetst in uw brief het eindperspectief van de WMO, namelijk een brede WMO. In de motie-Vietsch c.s. staat aangegeven dat de fracties van de VVD, het CDA, D66, de PvdA en de LPF van mening zijn dat er mogelijk voordeel behaald kan worden door taken van ondersteunende en begeleidende aard gefaseerd over te brengen naar een op gemeentelijke niveau uitgevoerde WMO. Houdt u rekening met deze mening bij het implementatietraject van de WMO? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Er worden ontwikkelpilots opgezet om te bezien of, en op welke manier de functies ondersteunende en activerende begeleiding overgeheveld kunnen worden vanuit de AWBZ naar de Wmo. In deze pilots zal overigens niet getornd worden aan verzekerde rechten van de burger. De motie Vietsch stelt dat op die terreinen pilots gestart kunnen worden. De resultaten van deze pilots moeten mede bepalend zijn of en op welke wijze, b.v. in welke fasering, deze functies overgeheveld kunnen worden.

57

Is er al begonnen met het ontwikkelen van een landelijke benchmark? Kunt u aangeven hoe deze benchmark er uitziet? Wanneer gaat deze benchmark daadwerkelijk uitgevoerd worden? Komt er een benchmark-pilot?

De VNG heeft al aangegeven een benchmark te willen ontwikkelen. In eerdere stukken heb ik aangegeven dat ik voornemens ben om een informatieverplichting op te nemen in de Wmo. Het aantal gegevens dat wettelijk aan gemeenten gevraagd zal worden zal beperkt blijven, om onnodige bureaucratie te voorkomen. Aan de informatie worden eisen van vergelijkbaarheid gesteld. Een eerste benchmark zal pas in 2007 beschikbaar kunnen zijn op basis van de prestaties van 2006. Er komt geen ontwikkelpilot voor dit thema.

Vragen ChristenUniefractie

58

In hoeverre is er bij de totstandkoming van de inhoud van de gereedschapskist naar gestreefd om de verschillende onderdelen samen te voegen en gelijktijdig aan te bieden aan de gemeenten?

Bij de totstandkoming van de gereedschapskist is het streven om de producten zodra deze gereed zijn zo snel mogelijk aan gemeenten ter beschikking te stellen. Het gelijktijdig aanbieden van de verschillende onderdelen zou betekenen dat alles zou moeten wachten tot het laatste

onderdeel gereed is. Gelet op de behoefte van gemeenten om snel over de diverse instrumenten te kunnen beschikken, is hiervoor niet gekozen.

59

De verschillende handreikingen zijn vooral procesmatig van aard. Op welke wijze worden gemeenten inhoudelijk voorbereid op de overheveling van de functie huishoudelijke verzorging?

De Handreiking Huishoudelijke verzorging zal ingaan op de inhoudelijke thema's als indicatiestelling, kwaliteitsaspecten en dergelijke zodat gemeenten niet alleen procesmatig maar ook inhoudelijk worden voorbereid op de overheveling van enkelvoudige huishoudelijke verzorging. Daarnaast wordt aan gemeenten een instrument ter beschikking gesteld waarmee zij op eenvoudige wijze de relevante gegevens over o.a. de doelgroepen in hun gemeente kunnen verkrijgen.

60

Wordt in de handreiking voor de samenwerking tussen gemeenten gewezen op het belang van reeds opgedane ervaring met betrekking tot het invoeringstraject WWB en WVG?

Ja, in de handreiking over samenwerking tussen gemeenten wordt hiernaar verwezen.

61

In hoeverre wordt er in het financiële rekenmodel rekening gehouden met het feit dat voorlopig alleen de functie huishoudelijke verzorging wordt overgeheveld?

Het financiële risicomodel is een algemeen model dat voor de Wmo als geheel wordt ontwikkeld. Het eindperspectief van de Wmo is daarbij het uitgangspunt en gemeenten kunnen met behulp van het Financieel model de financiële gevolgen van de verschillende keuzes (bijvoorbeeld op het terrein van de invulling van de functie huishoudelijke verzorging, de eigen bijdragen en de toegang tot voorzieningen) in kaart te brengen om zo tot afgewogen beleidskeuzes te kunnen komen.

62

De overheid biedt handreikingen voor een goede communicatie over de WMO op gemeentelijk niveau. Op welke wijze zal de landelijke overheid zelf burgers informeren over de invoering van de WMO?

Gemeenten worden in het implementatietraject via handreikingen gefaciliteerd om hun eigen burgers te informeren. Via de website wmo-awbz.minvws.nl en via ingezonden mededelingen in huis- aan huis bladen worden burgers direct geïnformeerd.

63

Worden gemeenten gewezen op het belang van de betrokkenheid van cliëntenorganisaties bij de totstandkoming van kwaliteitsbeleid van de gemeente?

Ja, gemeenten worden gewezen op het belang van betrokkenheid van cliëntenorganisaties bij de vormgeving van het beleid voor maatschappelijke ondersteuning van de gemeente. Het kwaliteitsbeleid maakt daar onderdeel van uit.

64

Komen er, zoals voorgesteld in de motie-Vietsch c.s., pilots die alleen gericht zijn op de overheveling van de functie huishoudelijke verzorging?

Nee, er komen geen pilots die alleen gericht zijn op de overheveling van de functie huishoudelijke verzorging. Het is niet mogelijk te experimenteren met verzekerde rechten, voor de overheveling van huishoudelijke verzorging worden derhalve geen ontwikkelpilots opgezet. In de motie Vietsch c.s. (29 800, XVI, nr. 68) staat dat de enkelvoudige huishoudelijke verzorging per 1 januari 2006 wordt overgeheveld. Deze overheveling wordt ondersteund met een belangrijk instrument uit de gereedschapskist, te weten de handreiking enkelvoudige huishoudelijke verzorging.

65

U geeft aan dat het niet makkelijk is om voor proeftuinen rondom de beoogde overheveling van de AWBZ-functies ondersteunende en activerende begeleiding goede ontwikkelpilots te ontwerpen. Binnen welke termijn verwacht u niettemin te kunnen starten met deze ontwikkelpilots?

Ik wil in overleg met de betrokken gemeenten en na raadpleging van deskundigen bezien op welke wijze gemeenten in deze ontwikkelpilots ervaringen kunnen opdoen met deze twee mogelijke nieuwe taken, zonder afbreuk te doen aan het aansprakenkarakter van deze functies. Ik hoop deze pilots in de 2e helft van 2005 te kunnen starten.